

Da pa se učenci vnemajo do šole, morajo to veselje naj pred viditi pri učitelju; kajti če učitelj nima veselja in ljubezni do šole, gotovo tega tudi pri otrocih obuditi ne more. Te ljubezni do šole pa učitelj ne sme kazati le na videz, ker to učenci kmali zapazijo, in česar ne čutijo, si tudi v serce ne vtisnejo. Učitelj naj ima vedno pred očmi, kako važen za človeštvo je njegov poklic, in ta vzvišena misel naj ga krepča, spodbuja in vterja pri njegovem trudapolnem poslu. Vse lepe učiteljeve lastnosti prihajajo iz poterpežljivosti. Koliko poterpežljivosti je treba učitelju, ne vé nobeden, kdor se ni ukvarjal z mladino. Zraven poterpežljivosti pa je učitelju treba tudi prave delavnosti, t. j. tiste moči, da neprenehoma dela in se ne utruji, ako ravno ne vidi hitro pravega vspeha pri svojem delu. Učitelj naj misli in naj bode stanovitno prepričan, da vsako malo zernice, ki ga z dobro voljo in s pravim dobrim namenom verže na otroška serca, ne bode po večem zastoj; zakaj če ne obrodi tu, obrodi tam, če ne sedaj, pa obrodi pozneje dobrega sadu, kateri se bode morda prikazal še le takrat, ko bode zelen mah obraščal tvojo mirno gomilo.

Stari in mladi Slovenec.

Pobyti.

O. Pobáda - e ši superare, pobytivü optimus, — tije fortuna, pobyti f. victoria.

S. Mislil bi, da je iz biti - bija ferire, pobitje clades ali victoria, ker pobiti — bodem je nsl. pomuditi se; vendar pravite stsl. pobytinü adj. victoriae p. pobytna pèsni, -noje znamenije, kakor pobédna pèsni, — slava, — no vèničanje, iz pobéditi vincere (vid. bid-obidèti VI, str. 3).

Povelja.

S. Zdi se mi posebno, da ste imeli stsl. žen. sp. povelja edictum, diploma, ker nsl. je navadno sred. sp. povelje, iz povelèti - èvati - ènije - itelj itd.

Povodü.

O. Povodü habena; occasio, ratio.

S. V prvem smislu mi služi sploh: povodec camus, konj povodnik equus manualis stsl. konj povodnù; v drugem ga rabijo ini Slovani in ga želim rabiti i jaz: povod t. j. razlog, vzrok, kar pričina causa.

Povrazü — povréslo.

O. Povrazü lobus, penna, lignum rotundum et politum, th. povrüz; povréslo trutina (Wage), th. povrüz: cf. povrësti.

S. In povrësti - rüza - zeši je stsl. ligare, povrüzati, povrazije ligamina, in nsl. pravite pri unem: povraz funis, čes. provaz, magy. póráz, pri tem pa: poreslo garbenband, polj. povroslo itd. — Povëslo - smo pensum lini je pa iz povëstiti suspendere.

Povütoriti.

O. Repetere, -rjenije repetito, povütor - arjati; polü vü-tora i. e. jedinü i polü vütor: pol - tora sta; nsl. poltora, poldružica numus cum dimidio magy. póltra.

S. Ker imam terek ali vtorek, kaj ne bi rabil i povto-riti in povtarjati repetere za ponavljati renovare?

Povëdi - povësti.

O. Povedi f. je vzlasti doctrina, povësti f. pa nar-ratio, historia.

S. Naj mi služi i povëdñikü i povëstñikü nuncius, nar-rator, povedëti - ati - ovati i povësto - tvovati narrare, nunciare, povëstñnü adj. historiae.

Pogybëli.

S. Iz pogybñati - gynati - gybati perire je pogybëli - lije - listvo exitium, dajati vi — damnare, — lñü adj. exitii; pogubiti - lja - avati perdere.

Podvigü.

O. To je pa iz podvignati - ovati, žati - iti, zati - ovati movere, agitare, — se moveri, agitari, verti, festinare, certare; podvigü certamen, stadium cf. ahd. wîg and. vîg.

S. Podvizati incitare, movere in — se festinare, properare mi je znano (vid. Vertovec); a koristi mi jako tudi podvig, podviža - enje, podvižnik, podvižñnü adj. certatorius p. podvižna moč, — no serce; podvizatelj, — zanje certamen, festinatio.

Podrëtü.

O. Vocabulum obscurum, derivandum forte a rad. rek: podrëtü cognomen p. koji se zove — tomí hvalović; cf. po-ğaslo - guslo cognomen (vid. gadati VI, 19).

Podü.

O. Podü m. tabulatum, medium, solum cf. scr. pad ire gr. *πεδίον*; poždi m. pavementum, (kar tudi pomostü m. - stüñü adj. stratus) fundamentum, fovea, caverna.

S. Bal sem se te besede, češ, da je tuja (Boden); a iz teh stsl. oblik vidim, da je slovenska (Etagé, Estrich), sploh je nsl. pod horreum.

Pokrovü.

O. Operimentum, velamen, tectum . . - vije - vište; - vicí operculum in ecclesia p. bljudice si pokrovicemí, pokrovínü adj. tectus, pokrovitelí patronus.

S. Dasi rabimo nsl. krov, krovec, pokrov-ec . . , sem vendar časi dvomil, jeli prav pišemo pokrovitelj, pokroviteljstvo, ker se glasi sicer le kriti, pokriti - ivati; a sedaj vidim, da je bila že Vaša. Iskati mi je le pravih pokroviteljev.

Pologü.

O. Pologü depositum, legatum.

S. Nsl. polog je kesselthal; a všeč mi je adj. stsl. pologü i položitü obliquus p. čerta ravna i pologa bulg., drevo položito.

Polučaj.

O. Fatum, casus; polučiti i polučiti - ati - evati - avati obtinere, nancisci, lucrari; polučiti se accidere.

S. Polučivü adj. idoneus; sicer pa prim. luča VII, 59.

Polü.

O. Polü m. g. - lu a) latus, ripa; b) sexus; c) dimidium; d) g. - la haustum.

S. Poslednje je iz plati, poljem haurire; predzadnje se čita i stsl. pola in poli f., torej gen. do poli zur hälfte; v drugem pomenu mi rabi sedaj le spol. Celo polje campus primerjate s polü: rad. videtur esse pol, je suffixo.

Poliza.

O. Poliza f. g. - zę utilitas, russ. dial. polga: rad. lig (cf. ligükü VII, 59).

S. Polizlnü adj. utilis, poliziti se utilitatem suscipere, poliziti - evati - istvovati prodesse, polizije - zevanije utilitas, polizlnikü suasor.